

Meld. St. 14 (2023-2024) Nasjonal transportplan 2025-2036

Spørsmål 56:

Norden: Hvilke prosjekt i første seks års periode vil være relatert til forsvarssamarbeidet i Norden?

Svar:

Norges betydning som mottaks- og transittområde for allierte styrker vil øke som følge av Finland og Sveriges inntreden i NATO. Norges evne til mottak av allierte forsterkningsstyrker må styrkes og tilpasses til at Norge kan bli et transittområde for militære styrker som skal videre østover. Dette tar regjeringen på alvor og det har preget prioriteringene i forslaget til både Nasjonal transportplan 2025–2036, jf. Meld. St. 14 (2023–2024), og Langtidsplan for forsvarssektoren 2025–2036, jf. Prop. 87 S (2023–2024).

Ingen av prosjektene med kostnad over 1 mrd. kr. med oppstart i første seksårsperiode er prioritert ut fra utvidelsen av NATO i Norden alene. Flere prioriterte prosjekter og tiltak i planperioden vil imidlertid ha betydelig nytte for militær mobilitet i både Norge og Norden. Statens vegvesen har i samarbeid med Forsvaret gjennomgått og vurdert kritikalitet i riksveinettet. Det viktigste er at det tas høyde for et økt behov for å oppgradere og skifte ut veiinfrastruktur, og spesielt kritiske bruer som ledd i transportsektorens bidrag til totalforsvaret. Dette omfatter også strekningsvis utbedring, og Regjeringen har i forslaget til Nasjonal transportplan 2025–2036 foreslått å utvikle E14 Stjørdal–Riksgrensen Storlien som en utbedringsstrekning. Regjeringen legger også opp til en ny øremerket ordning på totalt 600 mill. kr for tilskudd til fylkeskommunene for opprusting av 14 kritiske bruer for militær mobilitet. Videre skal det i planperioden gjennomføres tiltak på konkrete veiobjekter og militær klassifisering og skilting av bruer som er viktige for militær mobilitet.

Den militære betydningen av de grensekryssende jernbanelinjene Ofotbanen i Nordland, Meråkerbanen over Storlien i Trøndelag, jernbaneforbindelsen fra Østfold og over Kornsjø samt Kongsvingerbanen østover over Magnor, har økt betydelig som følge av Finlands og Sveriges inntreden i NATO. Prioritering av midler til drift, vedlikehold og fornying av infrastrukturen bidrar til et driftsstabilt og tilgjengelig jernbanesystem som er viktig i beredskapssammenheng. Store investeringstiltak som bedrer kapasiteten på lengre strekninger, særlig effektpakke for kombigods på strekningen Oslo-Narvik via Sverige og Oslo-Trondheim, vil gi forbedringer på Kongsvingerbanen og Dovrebanen som vil få betydelig nytte for militær mobilitet og for samfunnssikkerheten for øvrig. I tillegg legger Regjeringen opp til å øke kapasiteten på Ofotbanen ved å bygge ett eller flere kryssingsspor/-forlengelser i første periode.

Militær mobilitet skal videre hensyntas i forbindelse med vurdering av tiltak i planperioden, og flere tiltak i kategorien *mindre investeringer* vil være begrunnet med militære behov. Her skal militært planverk ligge til grunn for prioriteringer, og transportaksene fra vest til øst som følge av finsk og svensk NATO-medlemskap, vil derfor prioriteres.